

Collegial: Tidende

for

Danmark og Norge.

Med Kongeligt allernaadigst Privilegium.

No. 24. Den 11de Juni 1803.

Trykt i Kjøbenhavn hos Director Johan Frederik Schulz.

Undertegnede ere Redaktører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.
Statsraader og Deputerede i det danske Cancellie.

Justitsfag.

Ved Høiesterets Dom af 11 November f. A. ere
Michel Iversen, Mogens Henriksen og Henrich Nielse
sen, samt John Johansen Latnasdeg og Morten Pe-
dersen, alle af Klubvig, Badsøe Sogn, i Østfinmars-
ken, for samtlige at have befordret svensk Kap Lars
Johnsens Død, domte, de 3 første at miste deres Fred,
og desuden, tilligemed de 2 sidste, for at have frtaget
den Dræbte, hvad han havde hos sig, at bøde for Bal-
rov 3de 40 Lod Sølv, samt dobbelt saameget, som den
Dræbte blev frtaget, og Processens Omkostninger.

Af den fra Høiesterets Justitiarius, i Anledning
af en fra vedkommende Sørensskriver, paa de første
Tren.

Frendes Begne, indkommen allerunderdanigst Ansøgning om den dem idømte Strafs Eftergivelse eller Forandring i Samme, afgivne Erklæring erfares, Sagens Omstændigheder at have været disse: at der imellem een af Supplicanterne og den svenske Lap var opkommen Trætte i den Førstes Huus; at Dennes Kone, som saae, at Lappen var bevæbnet med Kniv og Stok, blev forskrækket, og løb ud af Huset, for at kalde Naboerne til Hjælp; at disse strax ilede derhen, og at det kom til Slagsmaal imellem disse og benævnte Lap, i hvilket han blev dræbt.

Af Amtmandens over Ansøgningen afgivne Erklæring erfares: at, dersom den idømte Landsforvisningsstraf paa Supplicanterne skulde anvendes, vilde disse 3 Familier, hvad enten deres Koner med Børn og gamle Forældre fulgte dem ud af Landet, eller ikke, staae fare for Mangel paa Livets nødvendige Underholdning; at i første Fald vilde dette lidet befolkede Land tabe af Unge og Gamle 16 Personer, og endeligen, at den ængstelige Frygt og Bekymring, som Dommen, da den blev oplæst for Supplicanterne, virkede paa dem, og den alvorlige Fortrydelse, de følede over deres Misgjerning, skal have været over al Beskrivelse.

Paa Grund af disse Omstændigheder, og, da det synes aabenbart, at Supplicanterne ei have havt til Hensigt at dræbe Lars Johnsen, men at dette tilfældi-

gen

gen er fteet under Slagsmaalet, og da de, som ucultiverede Mennesker maae antages at have kun liden Oplysning og Kundskab om deres Pligter, har Hs. Majestæt, efter at denne Sag med alle sine Omstændigheder har været Allerhøiøstsamme foredragen, behaget at formilde Delinqventernes Straf saaledes, at de 3 første hensesættes til et Aars Arbeide i Trondhjems Fugthuus, og de 2 sidste affone deres Bøder med Fængsel paa Band og Brød i saa lang Tid, som for deslige Bøders Afsoning paa denne Maade er fastsat,

Forgivninger.

Ved Rescript af 3 d. M. til Amtmanden over Trondhjems Amt, er det fastsat: at det skal være Bøerne i Meldalens og Renneboe Tinglaug i Ørkedals Fogderie under bemældte Amt forbudet, for Eftertiden, at lade deres Hingster gaae løse i de sammesteds værende sællede Græsgange, og at enhver, som herimod forseer sig, bør, foruden at erstatte Skaden, som derved af saadanne løse Hingster forarsages, bøde til Sognets Fattige 20 Rd., og er Amtmanden tillige bleven be- myndiget til at udvide denne Anordning til andre Districter i fornævnte Amt, naar sammes Almuer, inden Ting, saadant maatte forlange.

Bed Reskript af 10 d. M., til Biskoppen over
 Syens Stift, er det fastsat: at Enke-Pensionerne af
 saavelige Sognekalde paa Als og Erøe skal udredes til
 de vedkommende Enker i Schlesvig-holsteens Courant.

(Fortsættelse af det almindelige Dige-Reglement.)

§ 17. Da Omkostningerne paa de ordinaire Re-
 sectionsarbejder paa en Dige, hvilke efter § 10 skulle
 tilveiebringes af de enkelte Communer, ved en særdeles
 farlig Beliggenhed og ved gjentagne Beskadigelser i Lø-
 bet af eet Aar, kunne være saa meget, at Communen alt
 for meget vilde derved blive betyngtet, saa vil Hs. Ma-
 jestæt, at de øvrige Communer, som med Samme ud-
 gjøre eet Digebaand, skulle komme den til Hjælp.

§ 18. Der skal derfor, til Bestemmelse for en
 saadan overveieende Lyngde, antages en vis Summa,
 som Prægravations-Summa, saa at enhver Commune,
 i Henseende til det, som deres Diges Bedligeholdelse,
 eet heelt Aar igjennem, koster mere end den bestemte
 Prægravations-Summa, kan gjøre Fordring paa hele
 Digebaandets Hjælp. Denne Prægravations-Summa
 har Hs. Majestæt i Almindelighed, og, hvor ei særskilte
 Grunde maatte være, til anderledes at bestemme den, fast-
 sat til een Mark for hver 100 □ Roder digepligtigt
 Land, Længden regnet til 16 Fod rhinl., hvorefter alt-
 saa overhovedet enhver Communes Prægravation skal be-
 stemmes.

§ 19.

§ 19. Den Hjælp, som derefter skal ydes af det hele Digebaand til den prægraverede Commune, skal ydes paa den Maade, at de større Omkostninger over Prægravationssummen reparteres paa hele Digebaandet, den prægraverede Commune igjen deri indbefattet, ligesom ved de overordentlige Digearbejder, enten i lige Dele eller efter samme Forhold, som, efter § 8, er bestemt for ethvert Digebaands enkelte Communer.

§ 20. Ved Bestemmelsen af en Communes Prægravation skulle de Omkostninger ei bringes i Anslag med, som Communen har, for sin Deel, efter § 8., bidraget til de overordentlige Arbejder.

§ 21. Beløbet af de af en Commune paa sin Dige anvendte aarlige Omkostninger beregnes hvert Aar fra Jacobi til Jacobi.

§ 22. Den i § 18 bestemte Prægravation finder overhovedet ogsaa Anvendelse paa en Communes enkelte Interessentere. Enhver Interessent er derfor besejlet til, saasnart han paa 100 □ Roder har havt 1 Mark Digeomkostninger, eller han har naaet den bestemte Prægravationssumma, at overgive sit Pant til Communen, som skal overtage dens videre Bedligeholdelse, tilligemed den prægraverede Interessent, og tilbagegive samme til næste Jacobi til Pladseieren (dem Fachseigner) i fuldkommen Stand, for at han igjen kan overtage dens Bedligeholdelse indtil Prægravations-Graden.

Proer
Plads:

Pladseieren, at hans Pant ei er i behørig Stand, og han derfor vægrer sig ved Sammes Overtagelse, saa skal det, for at undgaae Processer i Tiden, beroe ved den Afgjørelse, som, efter indhentet Beretning fra Digeinspectøren, meddeles af Overdigegreven.

§ 23. Til Beviis for denne Prægravation er det fornødent, at den enkelte Interessent lader Bekostningerne paa sin beskadede Diges Istandsattelse vurdere af Digegreven tilligemed 2 af Communen udnævnde Taxatorer, og en ordentlig Protocol derover optage. Ligesledes er Communen forpligtet til, at documentere sin Prægravation ved disse Protokoller, og, i Henseende til de ved de enkelte Interessenters Prægravation for den hele Commune stegne Omkostninger, ved de offentlige Alicitations-Protocoller.

§ 24. Hvad enten i øvrigt Arbeiderne i en Digecommune skee af enkelte Interessentere eller for Communens Regning, saa skal der af Dige-Officialerne, under strengeste Ansvar, vaages over, at enhver skaffer sit Digearbeid færdigt til bestemt Tid. Det ei til rette Tid færdige Arbeid skal strax tinges bort paa dens Bekostning, som det paaligger at tilvejebringe Samme. Dette sidste kan ogsaa skee allerede før Udløbet af den bestemte Frist, naar det med Visshed kan forudsees, at den Forsømmelige ei til rette Tid kan blive færdig med Arbeidet. I øvrigt følger det af sig selv, at saavel den

en

enkelte Dige-Pladseier som den hele Commune, der som der ved deres Forsømmelse forarsages nogen betydelig Skade paa Digen, ere ansvarlige derfor.

§ 25. Ligesom nu, ved de i Regulativerne efter ovenanførte Grundsætninger og Forskrifter afgivende Bestemmelser, Hjælpen ved overordentlige Digebestadigelser og Digearbejder for Fremtiden vil blive næie reguleret for samtlige Marsklande, saa vil Hs. Majestæt ogsaa, at disse Grundsætninger allerede nu skulle finde Anvendelse der, hvor een eller flere Communer maatte være i det Tilfælde, at de ei ved egne Kræfter kunne give deres Dige den tilhørlige Sikkerhed. Digeinspektøerne skulle derfor, for de Communer, som især ere prægraverede ved deres Digebyrder, først og ufortøvet være betænkte paa, at regulere det med dem corporerende Digebaand, for at den Hjælp, som efter de givne Forskrifter skal ydes dem af de øvrige Communer, saas snart muligt kan blive bestemt.

§ 26. Da det er billigt, at de saakaldte digefrie og exemte Jorde, som hidtil ei have deeltaget i Digebyrderne, uagtet de nyde samme Beskyttelse af Digen som de øvrige Marsklande, uden Forskjel yde deres Bidrag til de Digeomkostninger, hvilke repareret paa det hele Digebaand, da de ved deres hidtil værende Exemption ei kunne gjøre Fordring paa større Rettigheder, end de bagliggende Koege og Communer, hvilke ligeledes

hid,

hidtil have været befriede fra alle Digebyrder; saa vil Hs. Majestæt, at der af alle digefrie Jorde, Allerhøiſtsammes egne Domænegrunde med indbegrebne derunder, til alle overordentlige Digearbejder og i enkelte Communers Pragrivationstilfælde, skal af hver Morgen eller Demat udredes det Bidrag, som udredes af alle øvrige Jorde i samme Digebaand, hvorimod ſlige digefrie Jorde, herefter ligesom tilforn, blive befriede fra den ordinaire Digereſection. I øvrigt skal den Jord, ſom nu er digepligtig, paa ingen Maade, ved Kjøb eller Forening, kunne blive digefri Jord, eller paa nogen Maade befries fra den ordinaire Digereſection, hvortil den hidtil har været forpligtet. Ogſaa maa det, ved nye Inddigninger, ei tillades, at nogen Deel af den Jord, ſom beſkyttes ved den nye Dige, erimeres fra Digens Bedligeholdſe.

§ 27. Da det er af Bigtighed for Digernes Iſtandsaſtælte og Reſection, at den dertil fornødne Jord er i Nærheden, ſaa meddeles derover i Almindelighed følgende Forſkrifter.

- a) Digeieerne ere berettigede til, at udgrave den til deres Dige fornødne Jord o. ſ. v. af det foran Digen liggende Forland, ſaaledes at, naar Digen er inddeelt i viſſe Ledder eller Panter, enhver Dige-Pladseler har at tage denne Jord o. ſ. v., i Almindelighed, paa det lige for hans Digepart liggende Land.

b)

- b) Omendstjændt den, som Forlandet er overladt til Benyttelse, maa finde sig i denne Udgravning, saa skal der dog derved iagttages en vis Maade og Orden, hvorfor saadant skal skee under Dige-Officialernes Opsyn, for at Uddigen ei skal fordærves ved uordentlig Graven.
- c) Udenfor Digen maa der, i en Frastrand af 4 Roder, og, indenfor Digen, i en Frastrand af 2 Roder, regnet fra Digens Rod, ingen Jord udgraves, uden i overordentlige Tilfælde, i hvilke en særegen Tilladelse dertil skal søges i Rentekammeret.
- d) Naar der ikke er nogen Digejord tilstede foran det reparterende Digepant, skulle Digeinspectorerne og Digeofficialerne anwise Samme, paa et andet nærmest liggende beqvemt Sted, om muligt, udenfor, og, kun i Nødsfald, indenfor Digen. Skal den tages fra det foran en anden Commune liggende Forland, saa maa den fremmede Commune vel uden Modsigelse finde sig deri, saafremt den ei selv har eller maa frygte for at lide Mangel paa den fornødne Digejord. Imidlertid kan dog Forlandets Eier i dette Fald, naar Jorden til en fraliggende Dige tages fra hans Forland, ei nægtes en billig Godtgørelse.
- e) Naar man er nødsaget til, at tage Digejorden indenfor Digen af een af Interessenternes Eiendoms-
- Land,

Land, saa maa der gives ham en billig Erstatning derfor af hele Communen. Hvorfor og det til Udgravning bestemte Land skal taxeres, og det, om muligt, altid før Jordens Udgravning.

(Fortsættelsen følger.)

Blandet Efterretning.

Fra Directionen for Selskabet til druknede Menneskers Redning er, under 1ste s. M., til det danske Cancellie indsendt en Beretning, indeholdende en historisk Udsigt over hvad Selskabet fra dets Stiftelse har udrettet. Denne Beretnings Indhold er i det Væsentlige følgende.

I Maret 1796 skede den første Indbydelse til dette Selskab, i Anledning af Dr. Herholdts og Assessor Rasns Skrift angaaende druknede Menneskers Redning.

1797 beskæftigede de førsttegnede Medlemmer sig med at udkaste en Plan til Selskabets indvortes Indretning. I dette Aar bleve 9 Mennesker optagne af Vandet ganske uden Livstegn. Af disse bleve 3 bragte til Live; med de øvrige vare Forsøgene forgjeves; nogle havde ligget flere Timer, nogle et heelt Døgn i Vandet, før de optoges. Nogle af dem bleve, efterat de vare optagne, slet behandlede.

1798 organiseredes Selskabet fuldkomment; en lægekyndig og en oeconomisk Direction valgtes; 9 Rednings-

ningskasser besørge des udsatte paa bequemme Steder til fri Brug; Beskrivelse over den bedste Maade, at behandle Drukne de og omgaaes med disse Instrumenter, blev lagt i Kasserne, og desuden ogsaa gratis uddeelt; Redningsbaad og Fangetanger anskaffedes. I dette Aar bleve 9 Menne sser optagne af Vandet, 5 med Livstegn; disse restitueredes strax; 4 uden alle Livstegn; af disse bragtes 3 til Live.

1799, i Placater, opslagte paa Gadernes Hjørner, og trykte i de offentlige Tidender, indbødes nu til hurtigen at optage Drukne de; Stederne, hvor de bedst kunde henbringes, anvises, og Præmier udlovedes. I dette Aar optoges 5 Drukne de, 3 med fulde Livstegn, og 2 Skindøde, som bragtes til Live.

1800 til Juni 1801 optoges 30 drukne de Menne sser af Vandet, 19 med fulde Livstegn, 11 uden alle Livstegn; af disse bragtes 7 til Live; med 4 vare Forsøgene forgjæves; nogle af de Skindøde bragtes først til at yttre de første Livstegn, efterat man havde arbeidet med dem $1\frac{1}{2}$ Time, $1\frac{3}{4}$ Time, $\frac{1}{2}$ Time &c., og nogle havde været over $\frac{1}{4}$ Time i Vandet.

Juli 1801 til Juni 1802 bleve 15¹ Drukne de optagne, hvoraf 12 hurtigen restitueredes; med 3 vare Forsøgene forgjæves; de havde ligget flere Timer i Vandet.

Fra Juni 1802 til Enden af Marts 1803 ere

17 Mennesker optagne af Vandet, 15 med Livstegn, hvilke hastigen ere restituerede; 2 Skindøde, som for medelst tilstødende Omstændigheder ikke kunde ræddes.

Fra 1797 til Udgangen af Mars 1803 ere altsaa, ved Selskabets Bestræbelser, af Vandet i og omkring Kjøbenhavn optaget 85 druknede Mennesker, hvoraf 69 ere givne tilbage til deres Familier, og kun 16 forbleve Offere for Døden; af disse sidste ere endda 6 optagne i det første Aar af Selskabets Tilværelse, før end det havde faaet dets Rednings-Kasser, og Underretningen om Brugen deraf var inddeelt.

Det Held, hvormed Selskabet er gaaet frem i dets Bestræbelser, har opmuntret Borgerne paa andre Steder til ogsaa at antage sig denne Menneskehedens Sag; saaledes er der herfra, efter Bestilling, sendt Rednings-Kasser til Aarhus, Bornholm &c.; et Selskab har dannet sig i Aalborg, et andet i Odense.

Alle de her nævnte Rednings-Tilfælde have kostet Selskabet 254 Rd. 5 Mk. 8 Sk.; i kongelige Præmier er betalt for 5 af disse Reddede 50 Rd.; altsaa har enhver af de 69 Reddede kostet 4 Rd. 2 Mk. $8\frac{1}{2}$ Sk., der ikke er det Halve af hvad der er betalt i Hamborg, hvis Rednings-Anstalter almindeligen roses, endskjøndt Erfaring har vist, at de lykkelige Redningstilfælde have, i Forhold til de mislykkede, været flere i Kjøbenhavn end i Hamborg.

Til Redningsredskaber og deres Bedligholdelse; trykte Anviisninger ic. har Selskabet udgivet 795 Rd. 1 Mk. 7 Sk. Selskabets Medlemmer, som, i Aaret 1800, vare 266, ere kun siden den Tid blevene forøgede med 3; men en Menneskeven af disse, hvis Beskedenhed ikke har villat tillade Directionen at navne hans Navn, har paa eengang givet et Bidrag af 250 Rd. Selskabets Udgifter have saaledes været 1,050 Rd. 15 Sk.; dets Indtægter have været i alt 2,599 Rd. 4 Mk. 4 Sk.; det er nu 1,549 Rd. 3 Mk. 5 Sk.

Efterat denne Beretning af Cancelliet har været Hs. Majestæt foredraget, har det behaget Allerhøiſtsamme, under 3 d. M., at resolvere saaledes:

”Beretningen har været Os forelagt, og ville Vi, at Cancelliet tilkjendegiver Directionen Vort Velbehag med dens almeennyttige og heldige Bestræbelser.”

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 10 Juni er Fuldmægtig ved Kjøbenhavns Hof og Stadsrets criminelle Kammer, B. N. Mangor, efter Ansøgning, i Naade entlediget; Cand. Theol. E. A. Damliær confirmeret som Skibspræst paa eet af det asiatiske Compagnies, for indeværende Aar, til China bestemte Skibe;

Mis.

Missionarius Ordinatus for Negerne paa de danske vestindiske Øer, H. J. Wackeprang, beklædet tillige til Præst for den evangeliske Menighed paa St. Croix; Sognepræst for Hou Menighed i Ribe Stift, A. Aschensberg Jellum, confirmeret til Sognepræst for Lønborg og Rom Menigheder i samme Stift; residerende Kapellan for Humble Menighed paa Langeland, E. Graae, ligeledes til Sognepræst for Vestrup Menighed sammesteds, og Personel-Kapellan for Simmerbølle Menighed paa bemældte Langeland, A. Esmarch, ligeledes til residerende Kapellan for Humble Menighed sammesteds;

Under det tydske Cancellie: Den 3 Juni er J. H. Lübesefer i Raade entlediget fra hans Raadsmands-Embedet i Segeberg, og Borger D. Lübesefer igjen beklædet til Raadmand sammesteds.

Under Generalitetet: Den 3 Juni er Rittmester v. Lammers udnævnt til Eskadrons-Chef i det syenske Regiment lette Dragoner; Oberst-Lieutenant Grev v. Ranzau forflyttet fra den 6te til den 5te Batalion i det holsteenske Landværn-Regiment som Chef, og Oberst-Lieutenant v. Scheel anfortroet den 6 Batalion i bemældte Regiment som Chef; Frikorporal G. G. F. Meieren beklædet til Fændrik i det 2det jydsk Infanterie-Regiment. Ved det borgerlige Artillerie-Corps

Corps i Kjøbenhavn: Stabs-Capitainerne H. E. Schmidt og M. Voost beskikkede til Compagnie-Chefser, resp. for 5te og 6te Compagnie; Premier-Lieutenanterne H. Kall, J. A. Beckmann, C. E. Wilsbech og C. E. Wedege, til Stabs-Capitainer; Second-Lieutenanterne P. F. Jacobsen, C. L. Mense, P. E. Høier, J. E. Jacobsen, C. Gressen og J. J. Olsen til Premier-Lieutenanter; Fyrværkerne O. E. Lassen, P. Thorson, J. Esmarck, M. Nielsen, C. Dahlin, L. N. Huuld, M. E. Møller og G. Schaper, samt Commandeur-Sergeanterne J. P. Weilbach og J. E. Beck, til Second-Lieutenanter; Fyrværker Bolert i Naade afskediget fra Corpsset med Second-Lieutenants Character; Lieutenant H. N. Kreidahl, af Swanicke Borger-Compagnie paa Bornholm, efter Ansøgning, i Naade afskediget; Regimentsfeldtskær Ellenberger, efter Ansøgning, i Naade entlediget fra Chirurgicalt ved Feldtjæger-Corpsset med Pension; Oberst-Lieutenant F. N. E. v. Bülow, af det vestre-jydske Landværn-Regiment, udnævnt til Commandeur for dette Regiment, og Ritmester v. Tillisch til Major af Landeværnet og Commandeur for den 6te Bataillon i det nordre sjællandske Landværn-Regiment; Cornet à la suite, af det jydske Regiment lette Dragoner, v. La Sonné, forundt Second-Lieutenants Character.

Under Admiralitetet: Den 27 Mai er C. N. Keil beskikket til Contoir-Chef ved Søe-Indrullerings-Basenet i Danmark og forundt virkelig Søe-Krigs-Commissairs Character og Rang. Den 2den Juni er J. Grove antegnet som Indskreven ved Søecadet-Corpsen. Den 3die, Premier-Lieutenant C. H. Greve af Moltke, efter Ansøgning, i Naade afskediget, og Second-Lieutenant C. L. Ferry avanceret til Premier-Lieutenant. Den 6te, er F. Wulff antegnet som Indskreven ved Søecadet-Corpsen.

Under General-Toldkammeret: Den 1ste Juni er Kammerjunker C. F. v. Scholten, Told- og Consumtions-Kasserer i Horsens, forflyttet til lige Tjeneste i Odense, og Batallions-Commandeuren i det bergenhusske Infanterie-Regiment, Major C. v. Kühle, udnævnt til Told- og Consumtions-Kasserer i Horsens; forrige Told- og Consumtions-Kasserer i Beile, P. Allgaard, til Told- og Consumtions-Inspecteur i Ringkjøbing, og Told- og Consumtions-Inspecteuren i Beile, N. F. Klingberg, til Told- og Consumtions-Kasserer sammesteds; Consumtions-Kasserer i Hillerød, Krigsraad B. H. Heide, til Told- og Consumtions-Inspecteur i Beile, og i hans Sted Auscultanten i General-Toldkammeret, C. F. L. de Fontenay, til Consumtions-Kasserer i Hillerød; Fuldmægtigen i det søndenfieldeste Toldcontoir, M. C. Krog, til Kasserer for Malevarer og Landvæxts Consumtionen i Bergen.